

Tarzan - 2-disk spesialutgave

Tarzan - 2-disk spesialutgave

Tarzan får nytt liv med Disneys akrobatiske animasjon, og reddes av nærheten til Edgar Rice Burroughs' opprinnelige historie.

Tarzan
Kevin Lima, Chris Buck
Disney Feature Animation
1999
Buena Vista
16-9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
85 min.
2

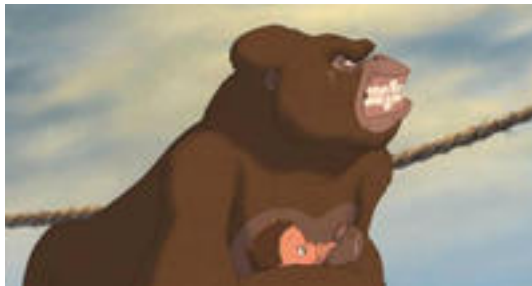
5

Apenes konge

Et søk på imdb.com med «tarzan» som søkeord gir 88 treff på filmtitler; fra klassikerne med Johnny Weissmuller i olympisk form til mer eksotiske titler, som *The Adventures of Chinese Tarzan* (1940). Det er tydelig at Edgar Rice Burroughs' romanfigur har fascinert filmbransjen i flere tiår, og selv om ikke alle har holdt seg så strengt til Burroughs' historie, så har de fleste fått til en slags kobling til aper og jungelen. Så også med Disney nå de gjorde sitt animerte forsøk i 1999.

Historien om Tarzan er velkjent for de fleste. Menneskebarnet Tarzan vokser opp blant gorillaer i jungelen inntil en paradisiske tilværelse blir forstyrret av mennesker, hvorpå Tarzan dras mellom en videre tilhørighet til dyrene eller menneskene. Disney smører på med masse patos om tilhørighet, blodsband, kjærlighet og krypskyttere for å underholde den oppvoksende generasjonen, men er i bunn og grunn mer tro til originalen enn mange andre *Tarzan*-filmer.

Disney greier seg relativt godt i portrettet av Tarzan, og makter å balansere føleriet, med spenning og humor. Tradisjonelt sett har Disney-filmer en tendens til å miste noe av magien når menneskeskikkelser spiller en for stor rolle i filmene - mange av Disneys animerte perler reddes av besjelede dyr som antar hovedrollene. For *Tarzan* sin del er det motsatte faktum. Filmen greier seg godt i skildringen av Tarzans oppvekst blant dyrene, og forholdet mellom ham og Jane formidles godt. Det som skurrer i historien er når «sidekick»-dyrene tar overhånd. Filmskaperne har sett det som nødvendig å gi Tarzans dyrevenner noen hysteriske karaktertrekk som gjør at de bryter med spenningen i filmen, og den mørkere tematikken som ulmer i filmens kjerne.

Sammenliknet med realfilmene har animasjonen et stort fortrinn i avbildningen av Tarzan, ved å ha mulighet til å portrettere hovedpersonen slik Burroughs beskrev ham i bøkene: sterk som en gorilla, rask som en panter og bevegelig om en sjimpanse. Disney har også utforsket Burroughs' beskrivelser av hvordan Tarzan kommuniserer med dyrene, noe som ikke har vært mulig å gjennomføre like godt på film tidligere. På det tekniske planet byr *Tarzan* på en nyvinning ved å ta i bruk «deep canvas»-teknikken til det fulle - i korte trekk er dette en blanding mellom datagenerert 3D- og tradisjonell 2D-animasjon, hvor bakgrunnskunstnerne maler digitalt oppå datagenererte, tredimensjonale former. Resultatet er et tredimensjonalt bilde som kameraet kan bevege seg fritt i, men som samtidig har de maleriske kvalitetene til et håndmalt bakgrunnsbilde. Når Tarzan kaster seg gjennom jungelen gir teknologien full uttelling.

Utover teknologien leverer

Tarzan også noe nytt ved at dette er den første Disney-filmen hvor karakterene ikke synger selv. All musikken i filmen er brukt som «vanlig» bakgrunnsmusikk som vi er blitt vant med fra realfilmer. Når Phil Collins leverer sine strofer er det gjerne for å understreke en stemning fra handlingen, men karakterene formidler ikke sangen direkte. Dette er med på å understreke at Disney-teamet ønsket å behandle

Tarzan som annerledes type Disney-film - den er mindre gagsdrevet enn tidligere filmer og har en sterkere, følelsesmessig historie som driver filmen.

Som så ofte har Disney hyret inn et stjernespekkt skuespillerlag til å levere stemmene. Minnie Driver er i stor grad med på å definere Jane, mens Glenn Close gjør et følelsesmessig tungt portrett av gorillasurrogatmoren Kala. Mindre heldig er Rosie O'Donnell som den alltid slitsomme gorillabestevennen Terk. Den voksne Tarzan spilles av mer ukjente Tony Goldwyn, som har få hele setninger å fullføre, men gjør det med tjukk patos. Den norske versjonen er også relativt god, befolket med kjente stemmer fra blant annet Laila Goody, Kjersti Holmen, Linn Skåber og Helge Reiss.

Disneys versjon av

Tarzan er vellykket fordi de går dypere inn i originalhistorien enn mange andre filmatiseringer, og dermed greier å formidle noe mer enn actionhelten Tarzan. Ved å gjøre nytte av animasjonens mange tekniske finesser er filmen en nytelse å se på, og sjefsanimatør Glen Keane leverer en film som kan ta opp kampen med Disneys største øyeblikk. Det som trekker i motsatt retning er Disneys irriterende tendens til å overspille den følelsesmessige tematikken, la dumme bikaarakterer få for mye spilletid og gi en mikrofon til Phil Collins. Utover disse ankepunktene er *Tarzan* en meget god film.

Utgivelsen:

Denne spesialutgaven av

Tarzan både ser og høres fantastisk ut. Som man har blitt vant med i Disneys pågående rekke av gjenutgivelser, er filmen gjengitt på DVD-formatet etter alle kunstens regler. Bildet presenteres i perfekt 16-9-format (1,66:1) uten så mye som en komprimeringsblemme å skue underveis. Deep canvas-sekvensene er gjengitt med alle detaljene intakt, og man blir formelig sugd inn i bildet når Tarzan suser gjennom jungelen.

Lydsiden er også pusset opp og gjengis i Dolby Digital 5.1. Disney er ikke kjent for å gjøre full nytte av alle lydkanaler, så forvent ikke den helt store surroundopplevelsen. Mesteparten av lyden er sentrert, og det er kun i de utpregede actionsekvensene at romligheten blir total.

Når det gjelder ekstramaterialet følger

Tarzan i sporene til de øvrige 2-disk utgavene fra Disney de siste årene. Disk 1 inneholder filmen med kommentarspor av regissørene Kevin Lima og Chris Buck, samt produsent Bonnie Arnold. Til tider interessant og underholdende, men mest for de spesielt interesserte vil jeg mene. Disken inkluderer også utelatte scener, musikkvideoer og spill for de minste.

Disk 2 er mer innholdsrik for faktafrikene med en rekke smådokumentarer som omhandler alt fra karakterdesign og animasjonsprosessen til musikk og kinotrailere. Dette er mer enn nok materiale for det gjengse publikum, menpersonlig kunne jeg godt tenkt meg mer dyptpløyende dokumentarer enn de korte og overfladiske som presenteres her. Det er masse interessant materiale å ta tak i både i forhold til manusutvikling og den tekniske delen av produksjonen, men isteden blir publikum pådyttet demoversjoner av Phil Collins sine svisker fra filmen.

Ikke overvettes bra ekstramateriale, men i kombinasjon med en god film er dette mer enn bra nok.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 27.08.05

Takk til Buena Vista for anmelderkopi.

Relaterte utgivelser:

[Tarzan II](#)

Ja

[tarzan_cover;](#)